

Toekomstbeelden van jonge mensen

De
landbouw
is groter
en nu kunnen
meer handelen

Nederland
in 2040 ?

Tine Béneker & Vera Cortenraede (Fontys / UU)

Programma

- Waarom toekomstbeelden van jongeren?
- Onderzoek naar toekomstbeelden
- Activiteit
- Analyse toekomstbeelden uit Atlas van de Toekomst (jaar van de ruimte)
- Afsluiting

Wie heeft meegedaan?

Waarom toekomstbeelden?

- Onderwijs bereidt voor op de toekomst
- Onderwijs draagt bij aan toekomstbeelden van jonge mensen (impliciet)
- Toekomstbeelden beïnvloeden gedrag en houding, en daarmee ook de toekomstige samenleving
- Hoe beïnvloeden we in ons ak onderwijs de toekomstbeelden van jongeren? Impliciet en expliciet?
- Maken we daarbij gebruik van de toekomstbeelden van jongeren?

Wat weten we van toekomstbeelden van jongeren?

- Mondiale survey: denktank Fondapol (Fondapol: 2011: The world's Youth) 25 landen: 1000 per land, jongeren 16-29 jaar
- Case studies (literatuur): Engeland, Australië, Duitsland, Zweden, Finland etc.
- Nederland: 2 schoolklassen: Goirle (1 vmbo-havo) & Haarlem (2 gymnasium) (Béneker & Wevers 2013)

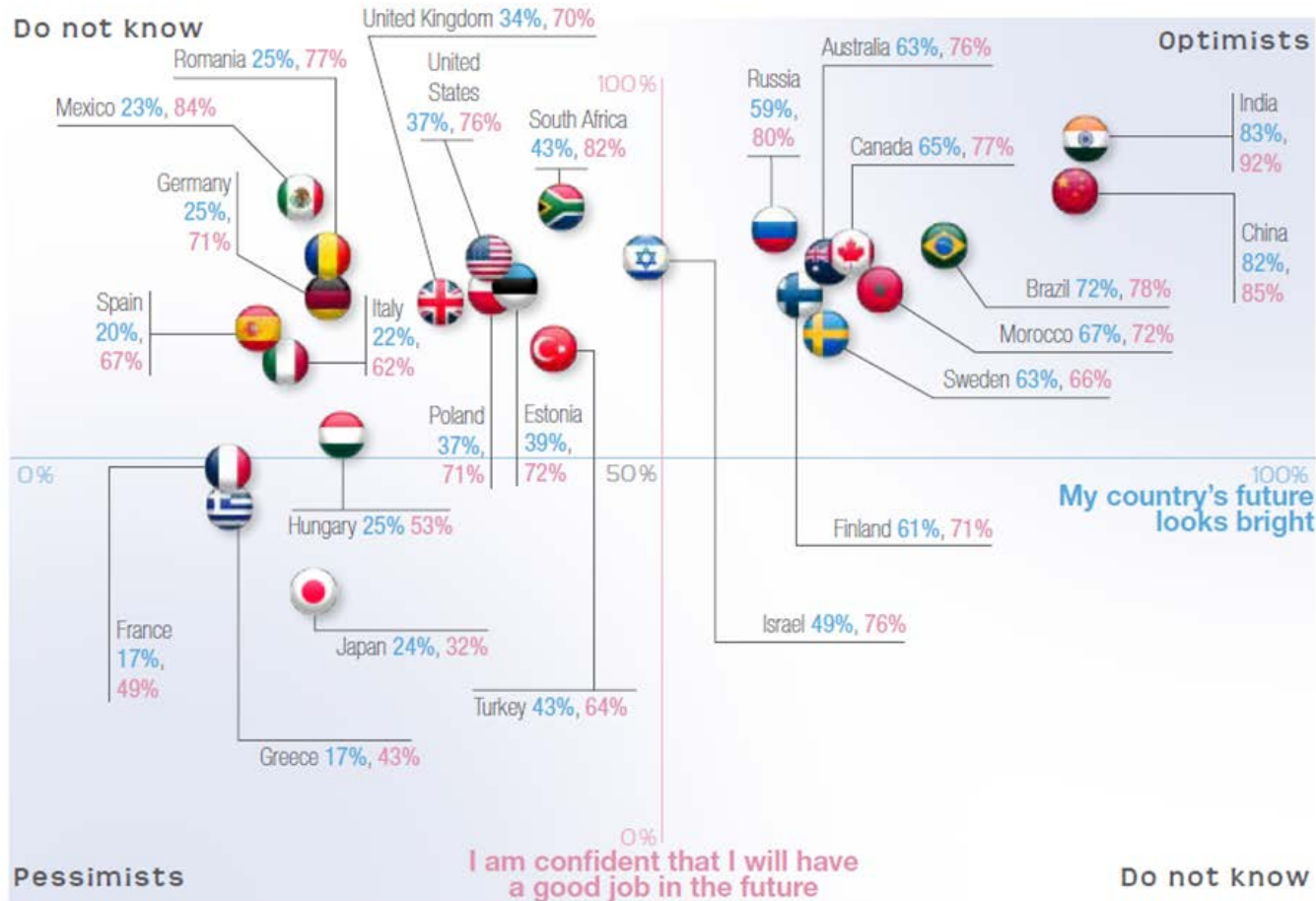
Dissonance: Personal vs Global

- 'met mij gaat het goed, met de wereld slecht'
- geen relatie tussen eigen toekomst en die van de omgeving / wereld
- persoonlijke toekomstbeelden op kortere termijn dan toekomstbeelden wereld
- Fears & Hopes

% positieve antwoorden:

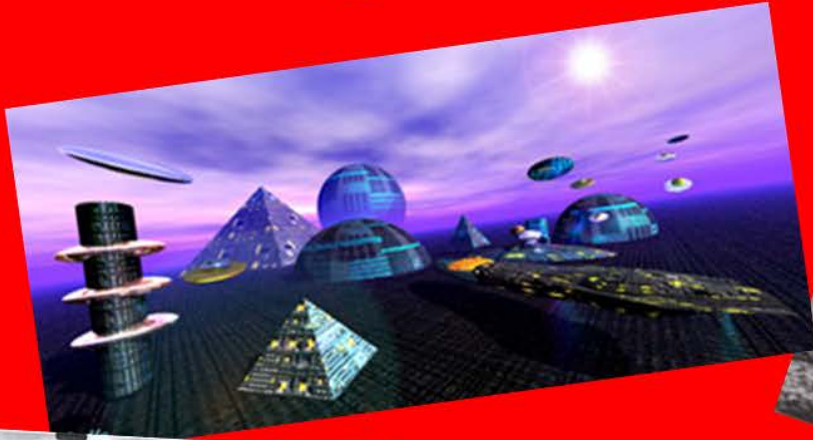
	my future looks bright	my country's future looks bright
India	90	83
Brazil	87	72
United States	81	37
United Kingdom	74	34
China	73	82
Germany	56	25
Greece	43	17

• My future and that of my country

Text highlight: Among young Turks, 43% say that their country's future is bright and 64% think that they will have a good job in the future.

Wat gebeurt er in 2020?

tilburg aan zee

'Tilburg aan zee'

aan zee

Ideeën over de toekomst

Toekomst van de wereld

- klimaatverandering
- derde wereldoorlog
- meer armoede
- ziektes
- overbevolking
- vervuiling

Persoonlijke toekomst

- diploma halen
- gezond blijven
- familie en vrienden
- geld verdienen
- mooi huis
- huisdieren

Australian kids: no connections personal – global & short –long term

Global worries

Allan:

“It can stay like this for a while... sometime in the future it is all gonna fall apart and we are going to turn into slum lords and gangs in cities...”

Personal Future

Allan:

“Short term, you know, get to Uni, get a comfortable career; but the plan is to do something like English and Drama and teach while trying to pursue acting on stage or screen which is what I want...”

Waar komen beelden vandaan?

- Negatieve beelden zijn uitdrukking van angsten en pessimisme over wat ze als waarschijnlijke toekomst zien?
- Beïnvloed door alle negatieve beelden (bombardement) in media?
- *'Two track thinking'*: ontkenning of zelf-verdedigingsmechanisme in *'risk society'*?
- Machteloosheid als reactie op mediabeelden en politiek falen? [niet mijn probleem, niet mijn verantwoordelijkheid, ik kan er niks aan doen]
- Niet alle negatieve beelden zijn zonder hoop! (maar laten soms ook juist engagement zien)

2020

IEDEREEN
NAAR SCHOOL

DRINK WATER

ZOZO

ZOZO

Emma & Samuel & Arnout & Hanna.

Wanneer leren jongeren over de toekomst (op school)?

- Persoonlijke keuzes: profiel, studie, beroep
- Verder: niet?

Wat zeggen jongeren:

- je kunt niet over de toekomst leren (de docent kan het achteraf fout hebben)
- waarom leren we vooral over problemen en niet over oplossingen?

Inzichten/ Suggesties Futures Education

- ‘If all education is for the future, where is the future explored in education?’ (Hicks)
- ‘Young people need guidance into thinking about...’
- Meerdere toekomstbeelden expliciet verkennen:
 - Waarschijnlijk (probable)
 - Wenselijk (preferable)
 - Mogelijk (possible)
- Kritisch en creatief denken

Toekomstscenario's

Hicks (2001) voorbeelden van mogelijke futures

Om daarna met leerlingen te praten over probable / preferable

- More of the same (business-as-usual)
- Edge of disaster (niet op tijd in actie gekomen)
- Technological fix (technologie is de oplossing voor alles)
- Sustainable development (grote verandering is doorgevoerd)

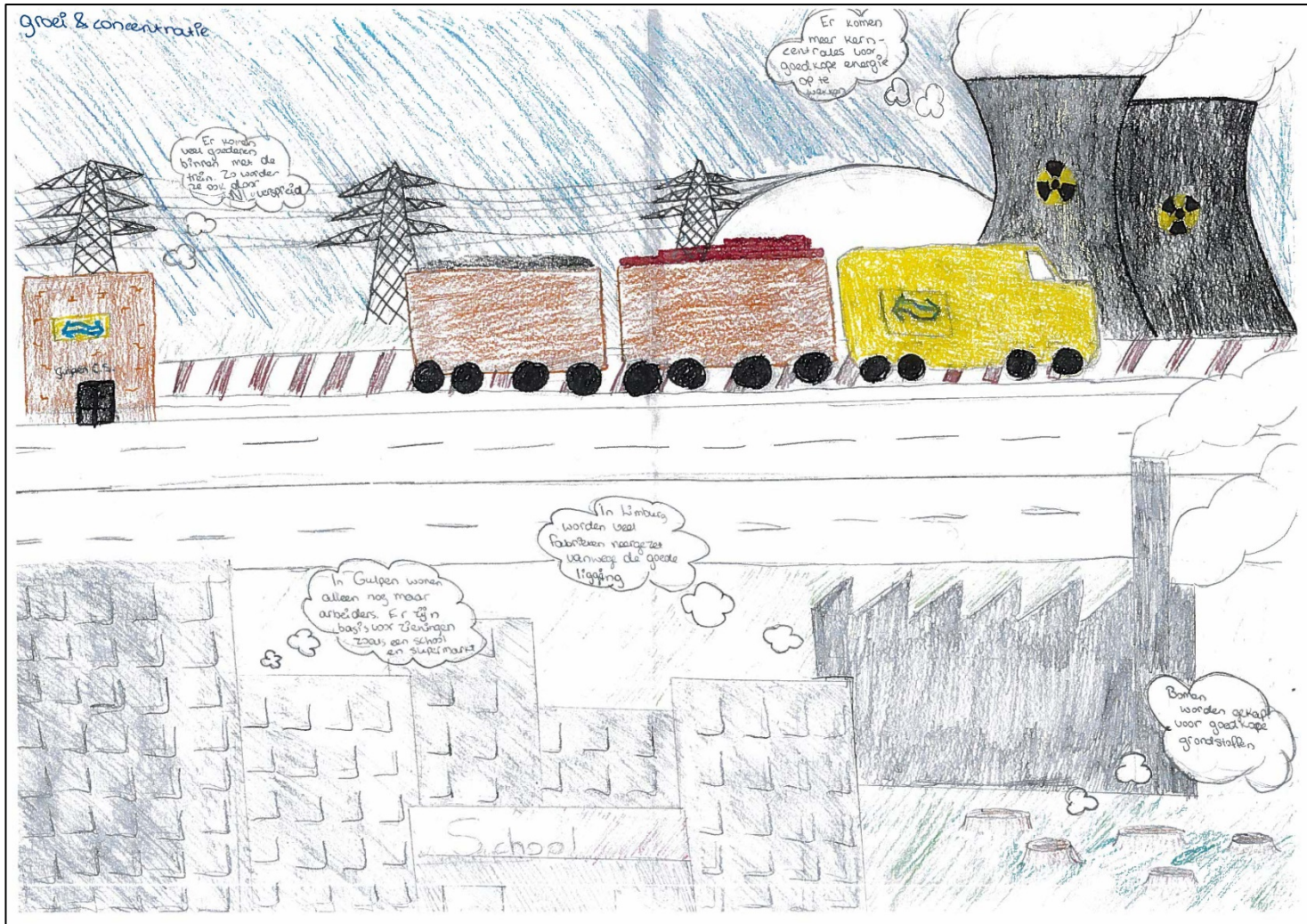
Bekijk de volgende vier tekeningen van Nederlandse leerlingen. Ze tekenden een scenario voor hun omgeving in 2040.

Sustainable development?

Scenario A Duurzame stad
Melanhton Schiebroek A3

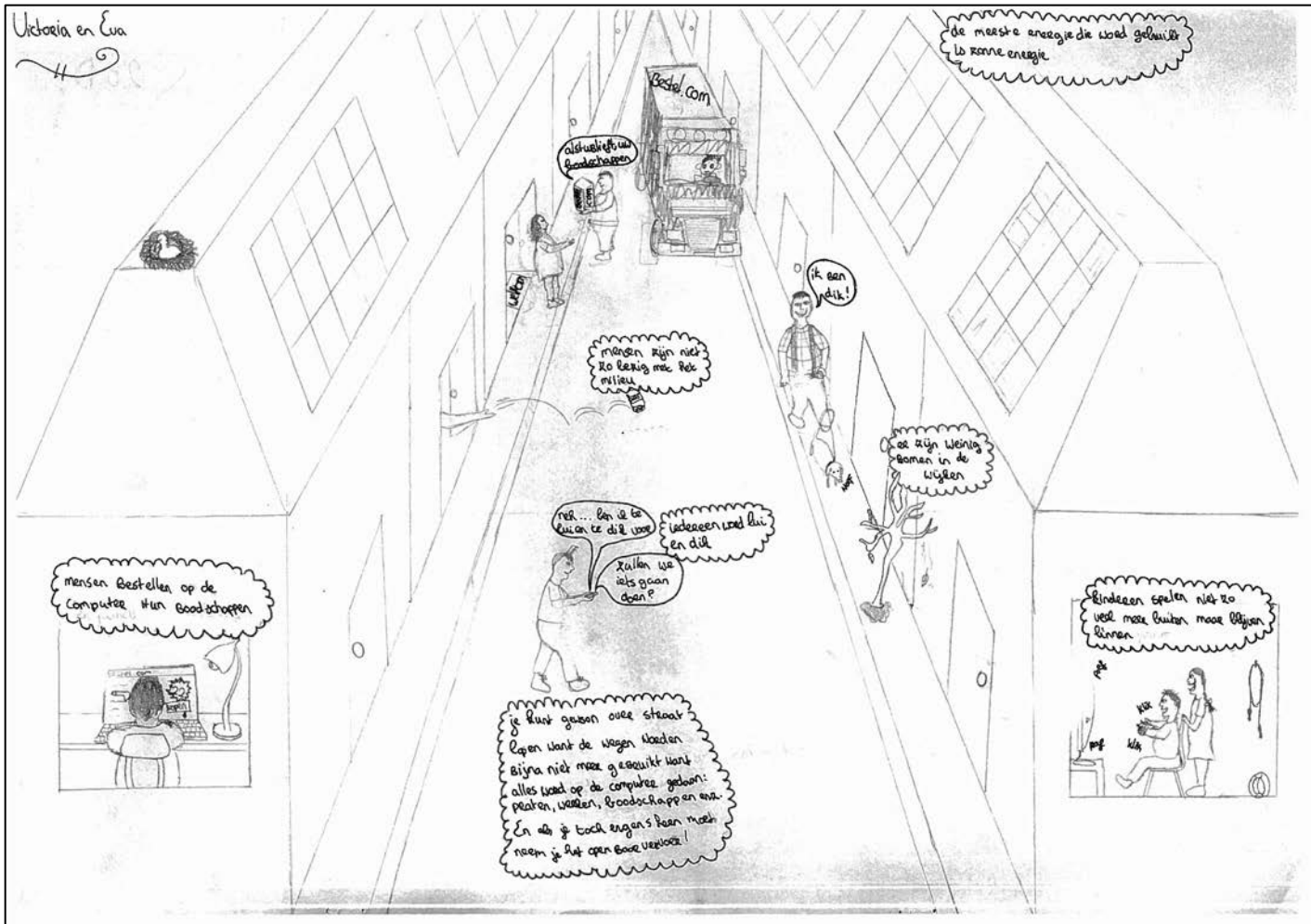
grijs & concentratie

Edge of disaster?

Scenario B
Sophianum Gulpen
G3

Victoria en Eva

More of the same?

Scenario D
Dr. Aletta Jacobs College
Hoogezand, H1

Technological fix?

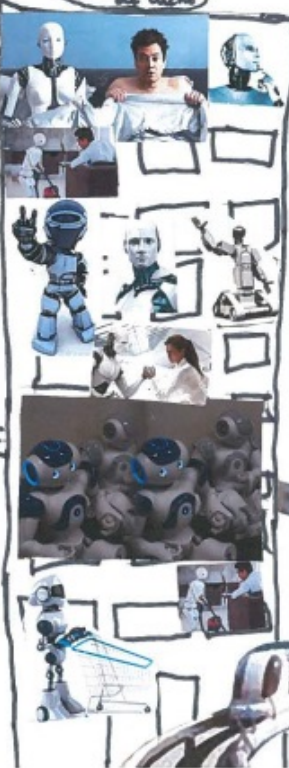
Er komen
meer wolven
kubbers

hotels in
de lucht

robots
doen
huiswerk

Want alle
vraag
werken

robots
doen
de
boodschappen

groene hart

School tijden
lopen
helemaal

Dit word de school van
de toekomst (modern)

De moderne
wijken van
Nederland in
2040

Dit zijn de treinen in
de toekomst, kleine, spede
waggonnetjes

Palmbomen
in het water

groei en spreiding

Scenario D
2010-2040

Scenario D
Driestar College Leiden
VMBO2

2015: jaar van de ruimte

Wat gebeurt er als we in het aardrijkskundeonderwijs jongeren gericht laten denken over de toekomst?

Opdracht scenariodenken: 90 atlassen, 32 geanalyseerd (128 tekeningen)

2015: Jaar van de Ruimte

Maak met je klas een 'Atlas van de Toekomst'

Hoe zal Nederland er in 2040 uit zien? Is een deel van ons land dan veranderd in water? Woont bijna iedereen in de stad? Zijn alle daken bedekt met zonnepanelen? En heeft Rotterdam nog steeds de grootste haven van Europa?

Het hele jaar 2015 zal er door veel mensen worden nagedacht over de toekomst van ons land.

Ook jullie gaan dit doen. Met je klas ga je meedoen aan een wedstrijd die het KNAG organiseert rond het thema ruimtelijke ontwikkeling. Hoe kun je meedoen? Door met je klas een eigen 'Atlas van de Toekomst' te maken.

Stap 1: trends

Denk eerst na over trends zoals op het gebied van...

Bevolking: trends

Technologie: trends

Klimaat: trends

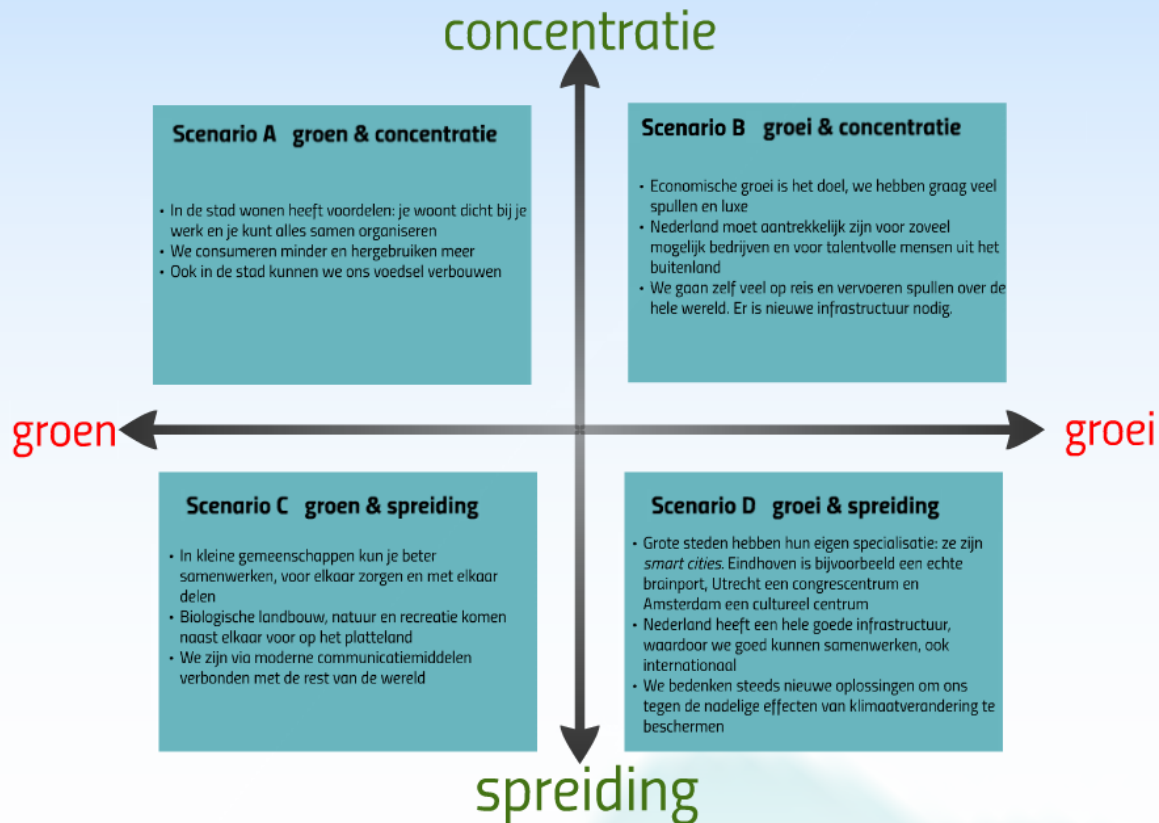

Werken: trends

Welke trends zijn er nog meer?

Stap 3: scenario's beschrijven

De tekening / collage

De tekening of collage moet laten zien hoe jullie denken dat de omgeving van je school er in 2040 uit zal zien. Gebruik tekstballonnen met pakkende uitspraken over de toekomst. Hoe ga je naar school in 2040? Hoe verloopt een lesuur dan? Hoe doe je boodschappen? En waarmee ga je naar voetbal of pianoles?

Alle apparaten in huis werken op spraakherkenning

De wekelijkse boodschappen worden door een drone opgehaald bij een groot magazijn

Alle wijkbewoners werken een dag in de week in de gemeenschappelijke volkstuin waarin eigen voedsel wordt verbouwd.

De kloof tussen arm en rijk was nog nooit zo groot.

Wat komt eruit? (1)

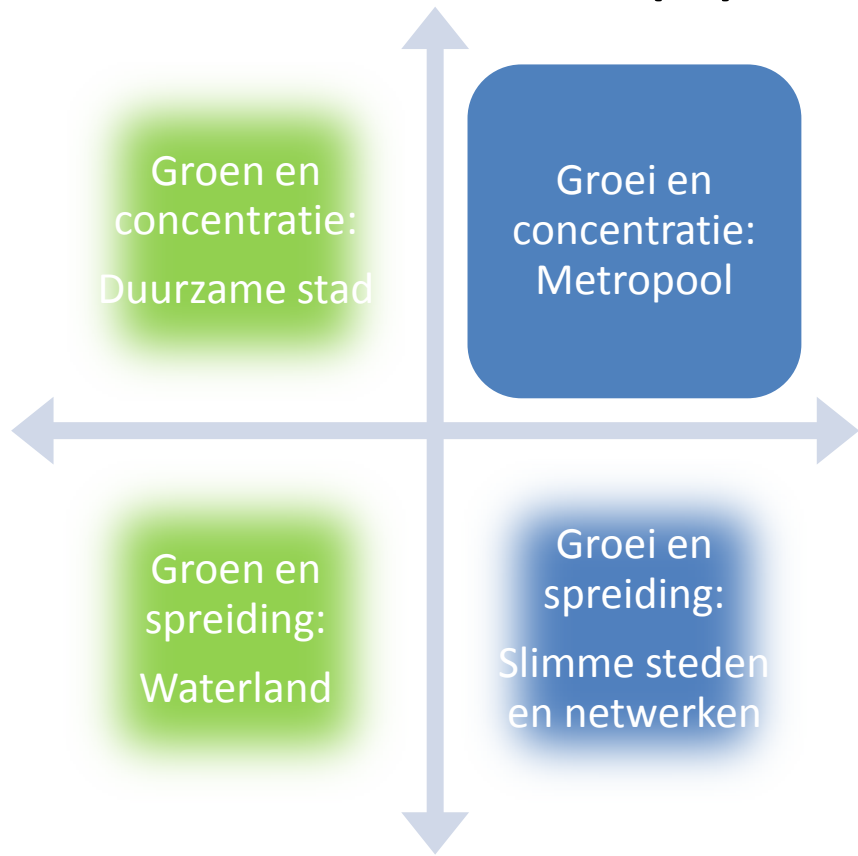
Groen en
concentratie:
Duurzame
stad

Groei en
concentratie:
Metropool

Groen en
spreiding:
Waterland

Groei en
spreiding:
Slimme
steden en
netwerken

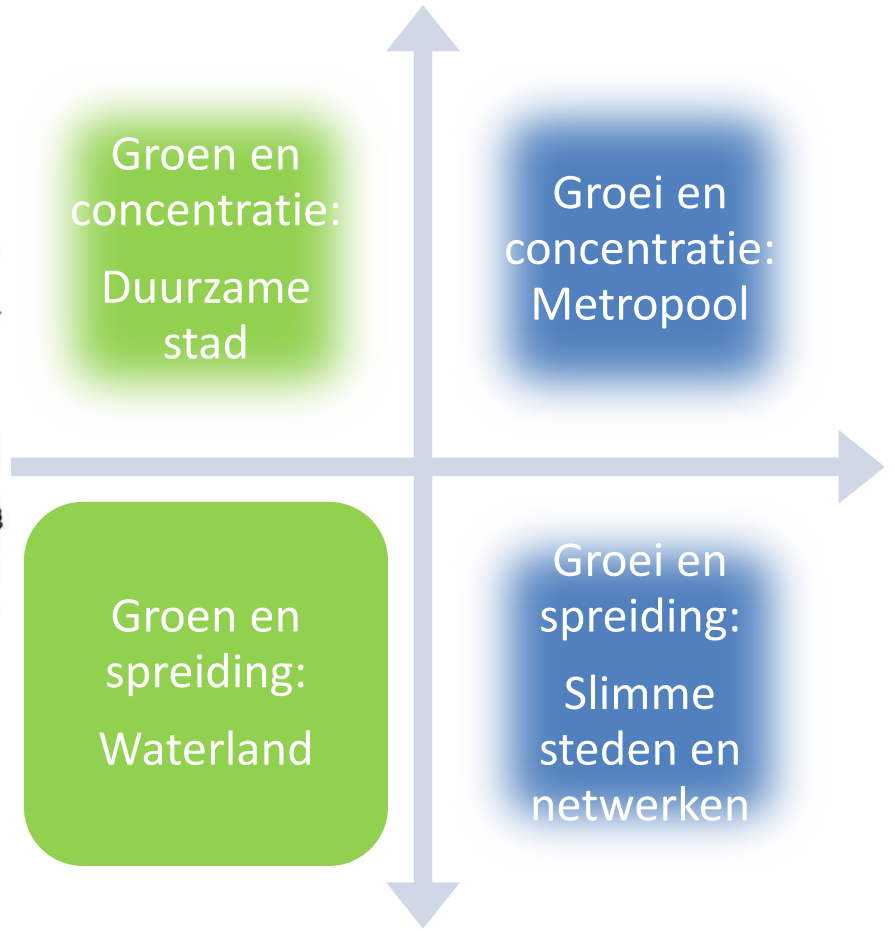
Wat komt eruit? (2)

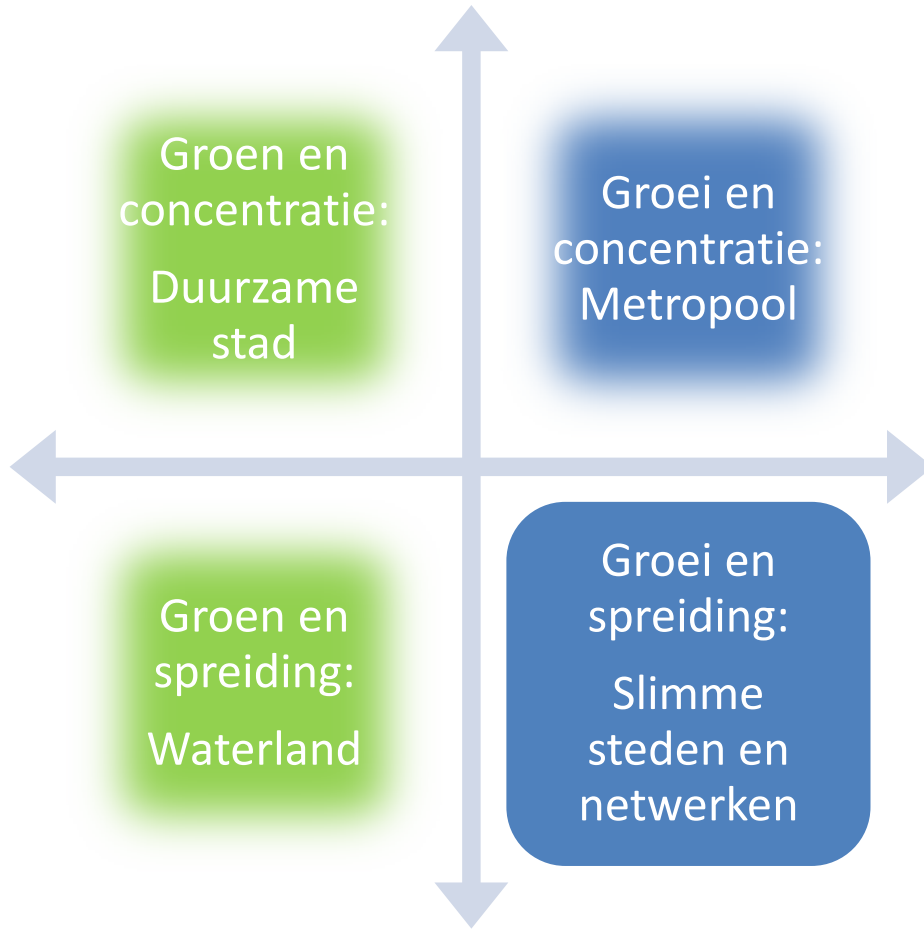
Wat komt eruit? (3)

*Wij
gaan
verhuizen*

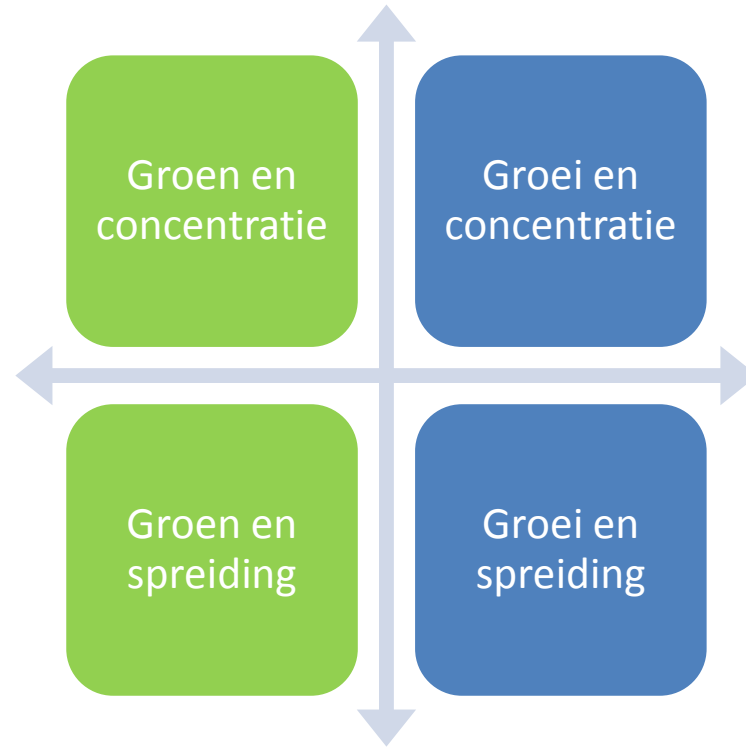

Wat komt eruit? (4)

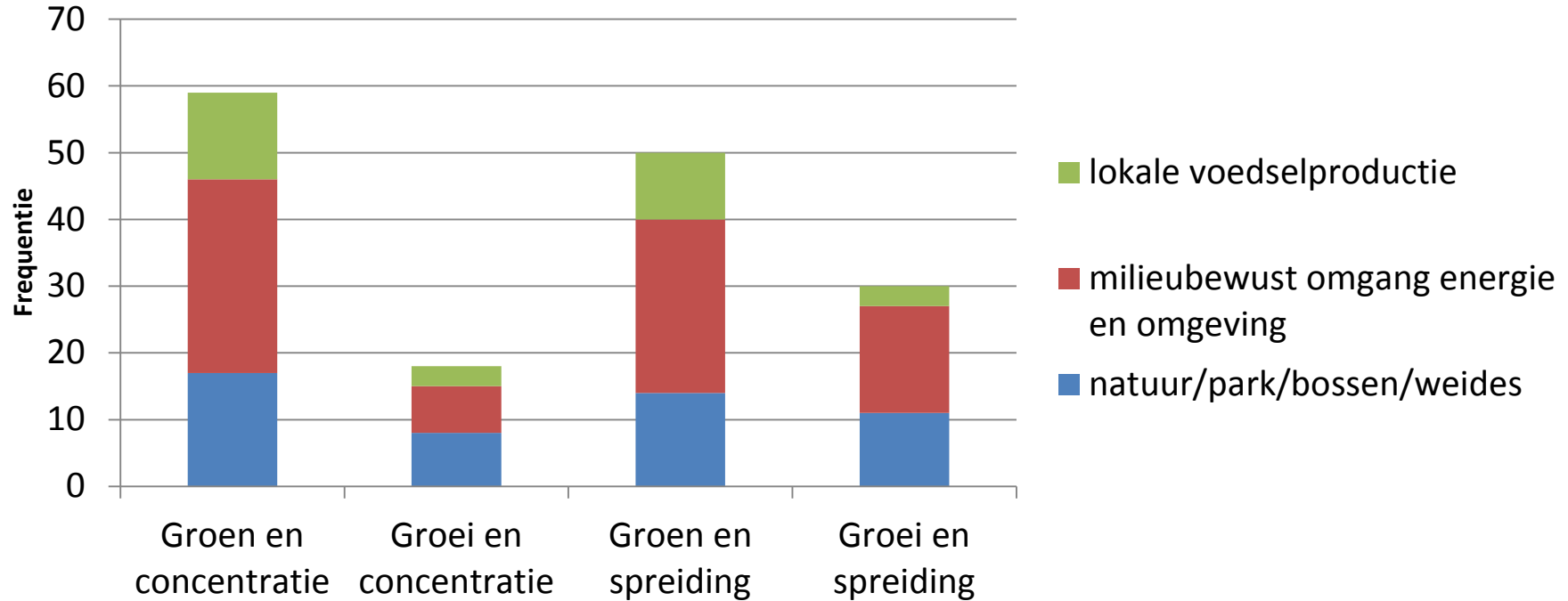
Zien we vier scenario's?

- Meer natuur
- Meer lokale voedselproductie
- Meer groene energie
- Meer vervoer
- Meer milieubewuste mensen

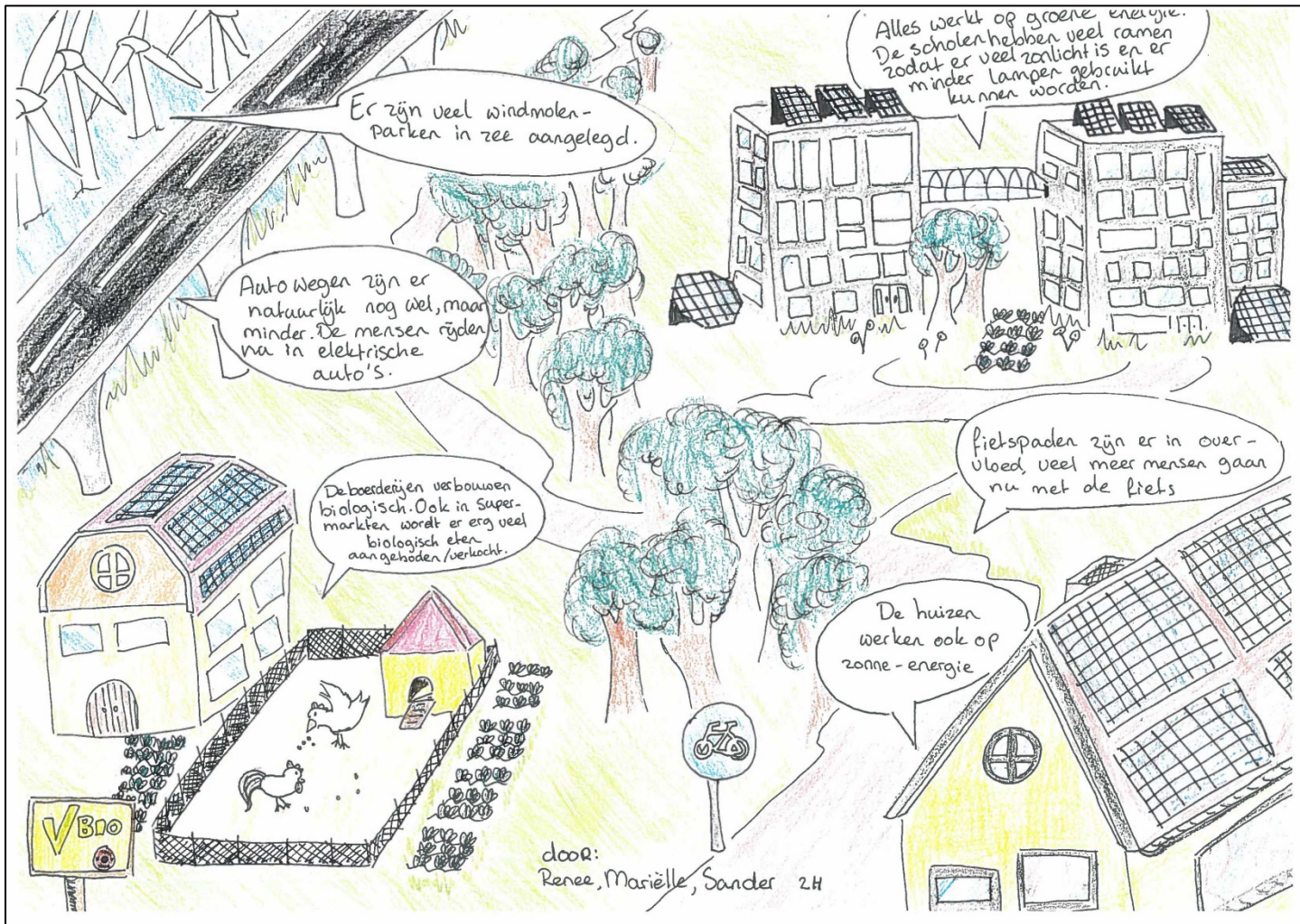
Antwoord: in ieder geval twee scenario's

Meer 'groen' in groene scenario's

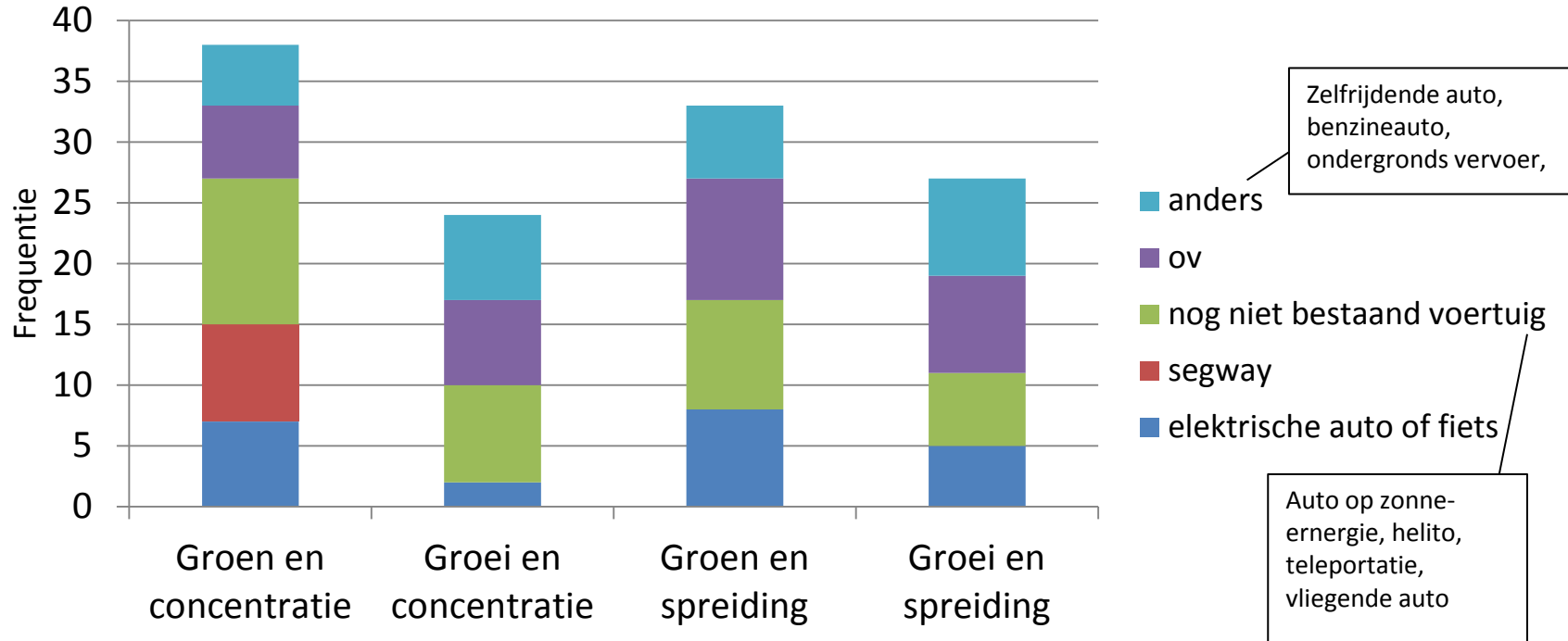

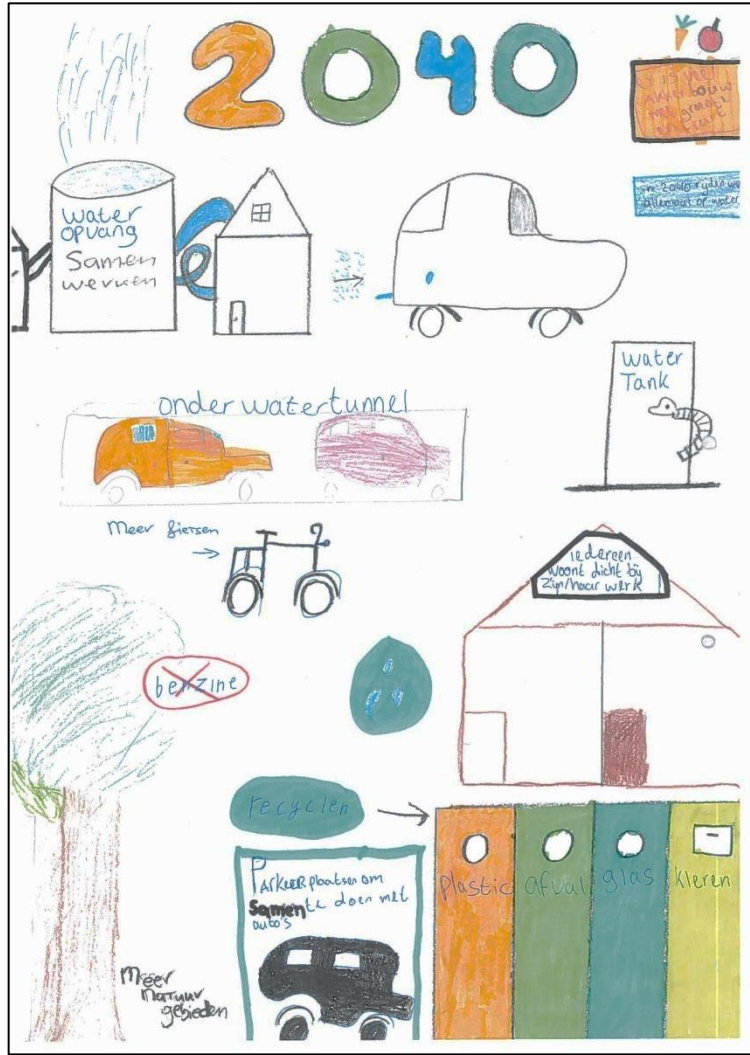
Scenario A Duurzame stad
Melanchton Schiebroek A3

Scenario C:
Waterland
Herman Wesselink
College,
Amstelveen 2H

Meer vervoer in groene scenario's

Scenario A
Duurzame stad
Carmelcollege Emmen H1

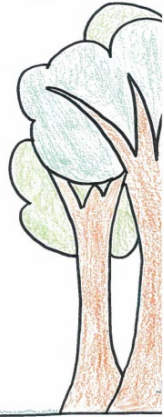
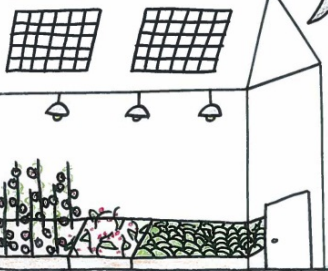
Groen & Spreiding

Vliegtuig van een vliegveld in de buurt!

Veel groen

Glazen-kast met zonnepanelen voor periodes met veel zon. De elektriciteit wordt opgewekt zodat de planten in donkere periodes licht krijgen van de lampen

Wi-Fi hotspots voor een goede verbinding via het internet

Uitzicht op een windmolenpark

Centraal Station
Gulpen

Lantaarnpaal op zonne energie

Parkeerplaats voor elektrische leenauto's

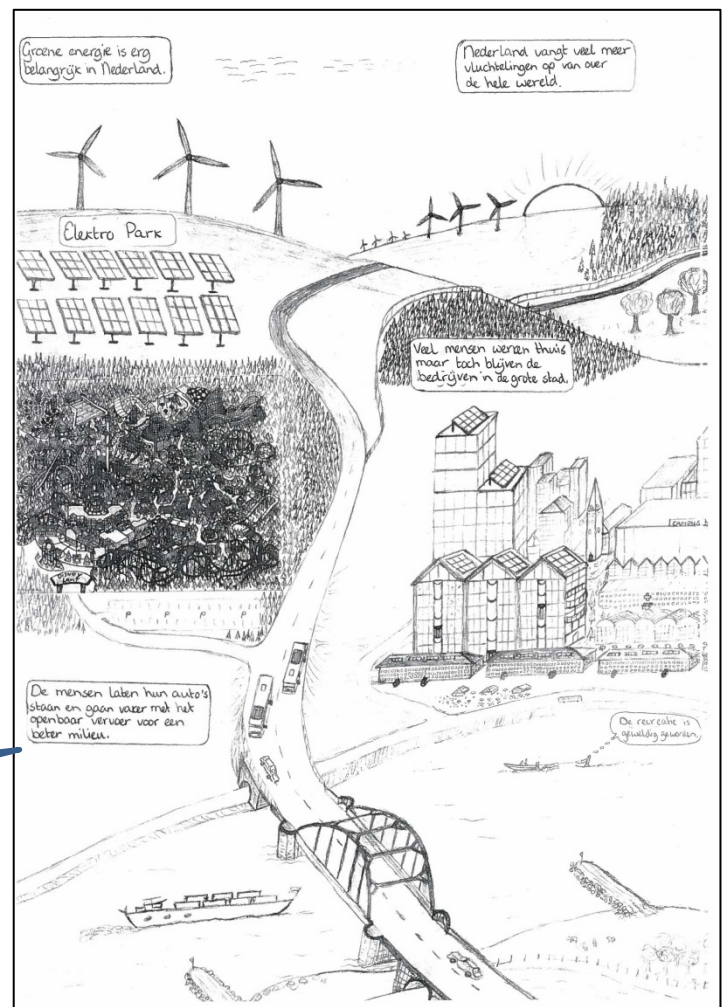
Scenario C Waterland
Sophianum Gulpen G3

In 65% van de tekeningen komen **geen mensen** voor.

In de **groene scenario's** zijn mensen meer milieuvriendelijk dan nu

De mensen laten hun auto's vaker staan en gaan vaker met het ov voor een beter milieu

Scenario C Waterland
Canisius College Nijmegen

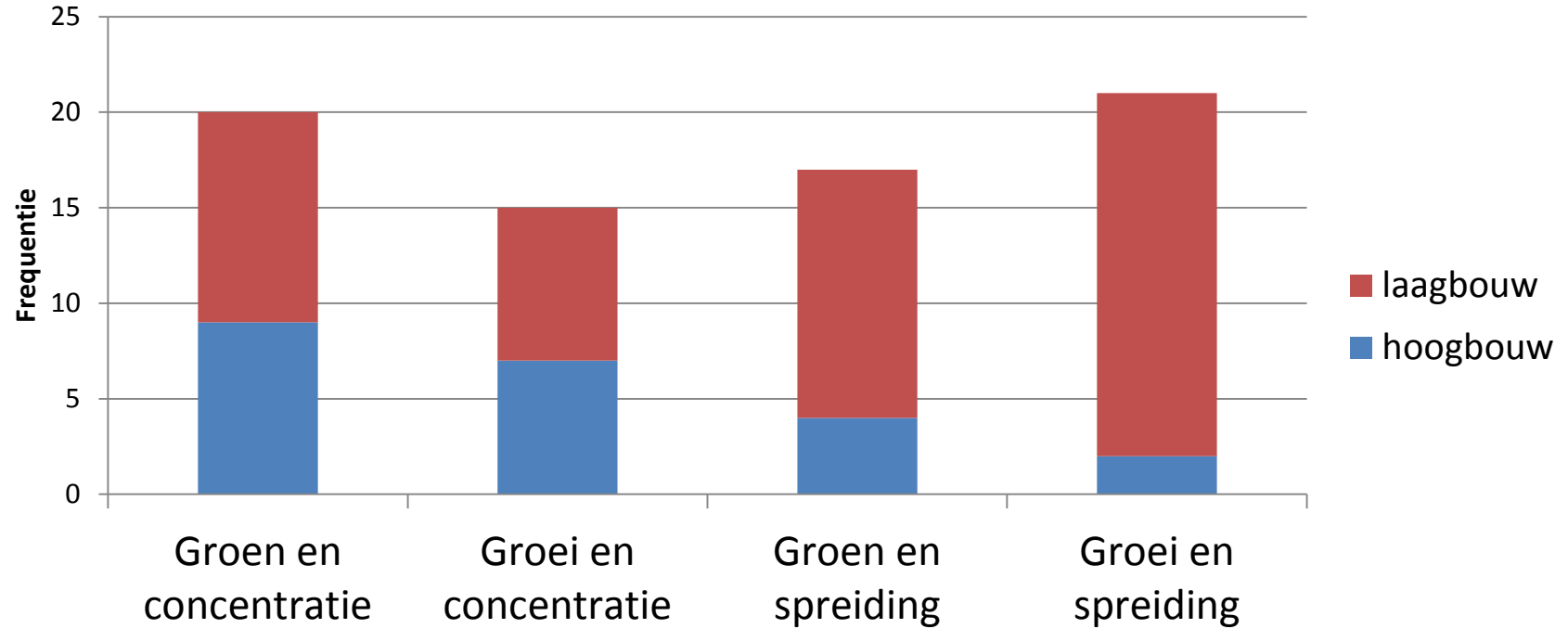

Zijn er ook verschillen op de andere as:
spreiding – concentratie?

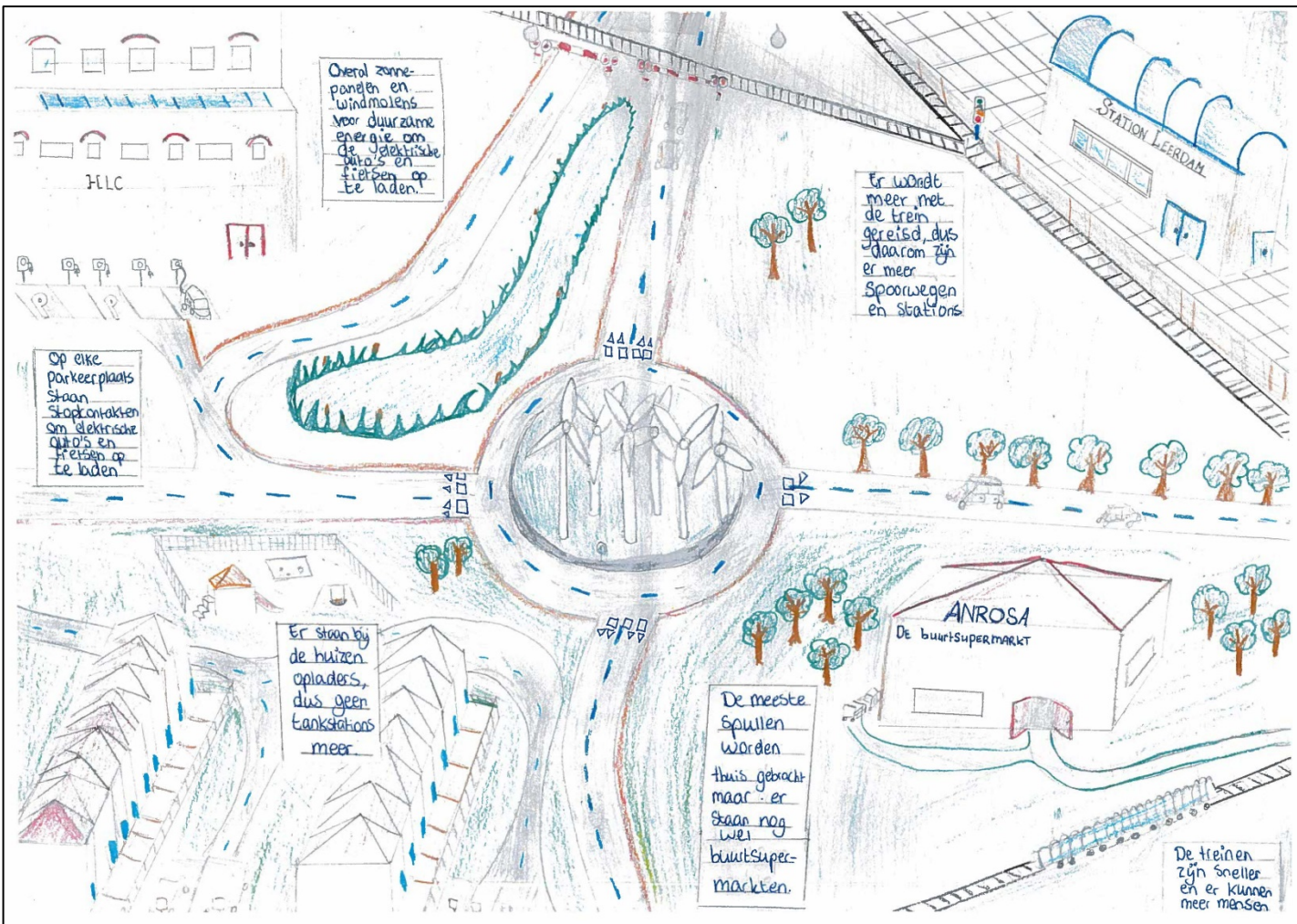
Antwoord: alleen in de bebouwing

Meer hoogbouw in de concentratie scenario's

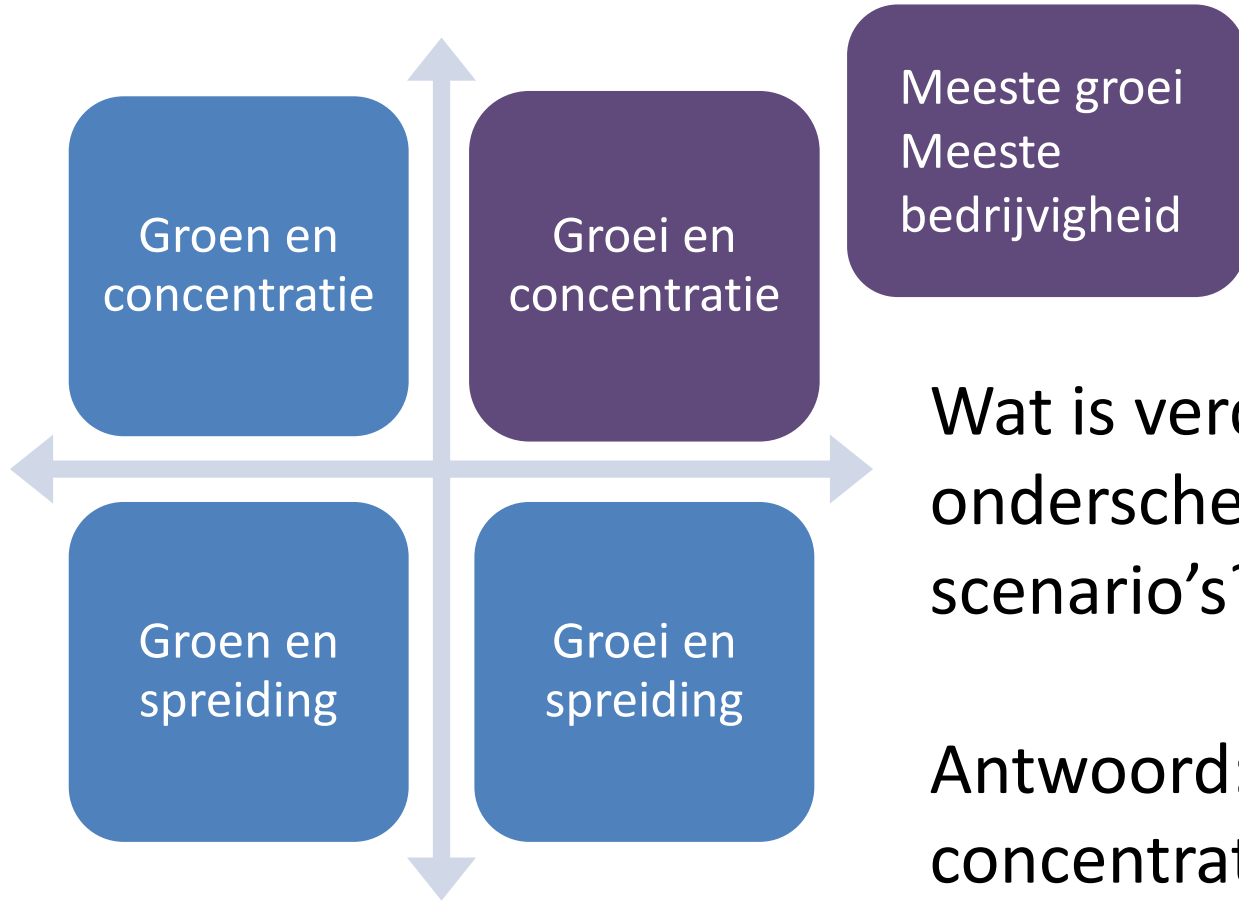

Scenario C: Waterland
Dominicus College Nijmegen
2G

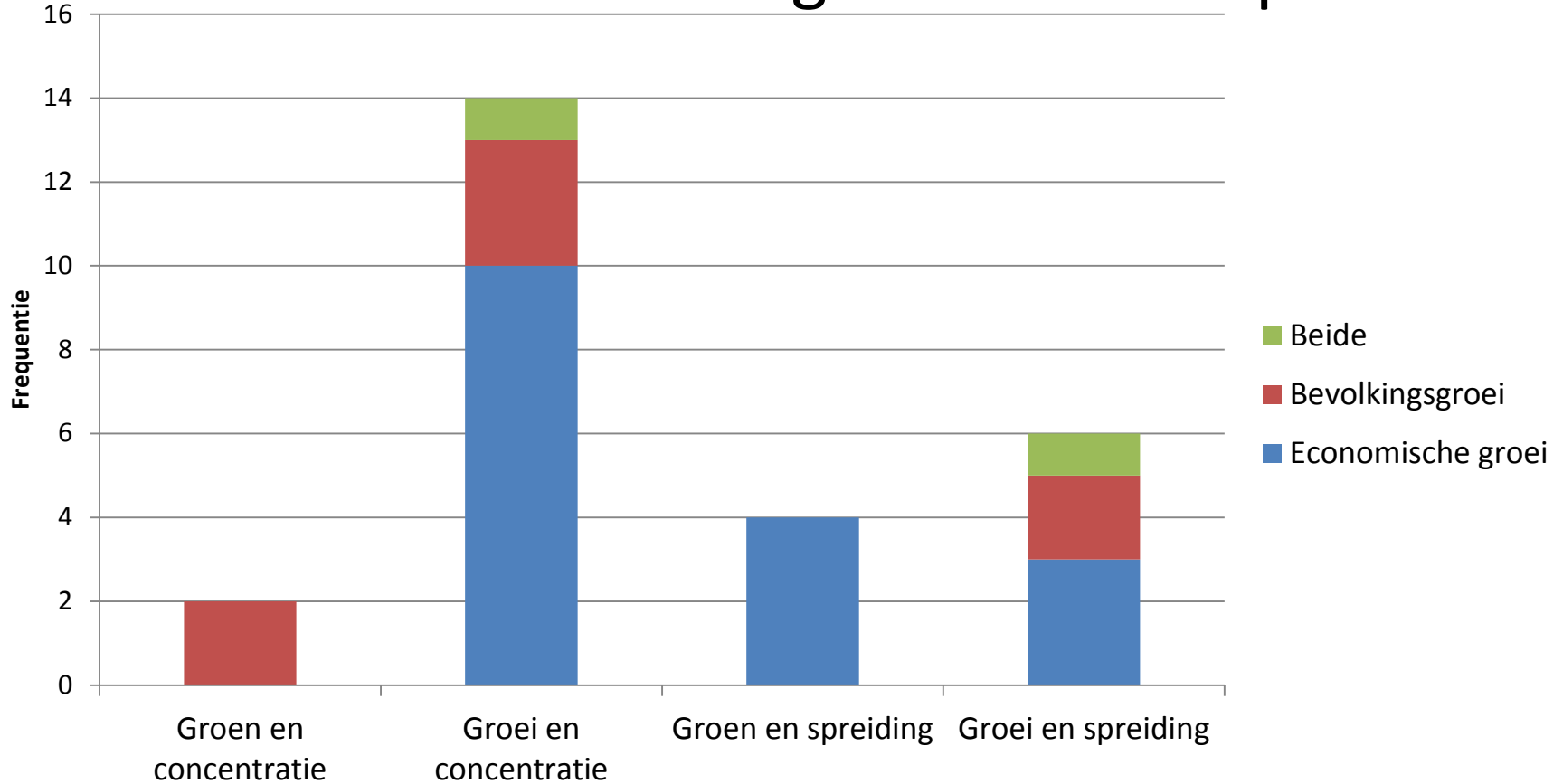
Scenario D: Slimme steden en netwerken
Heerenlanden College
Leerdam 2V

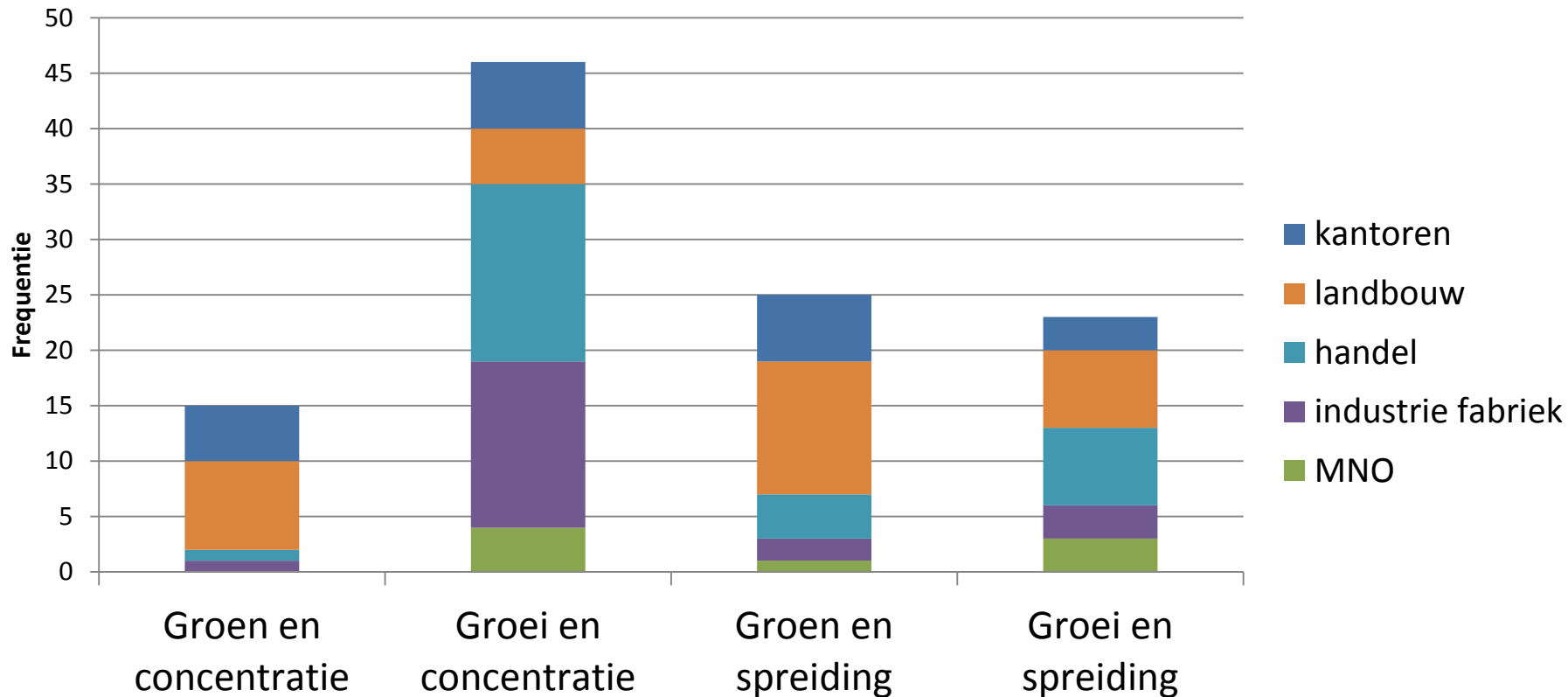
Wat is verder onderscheidend in de scenario's?

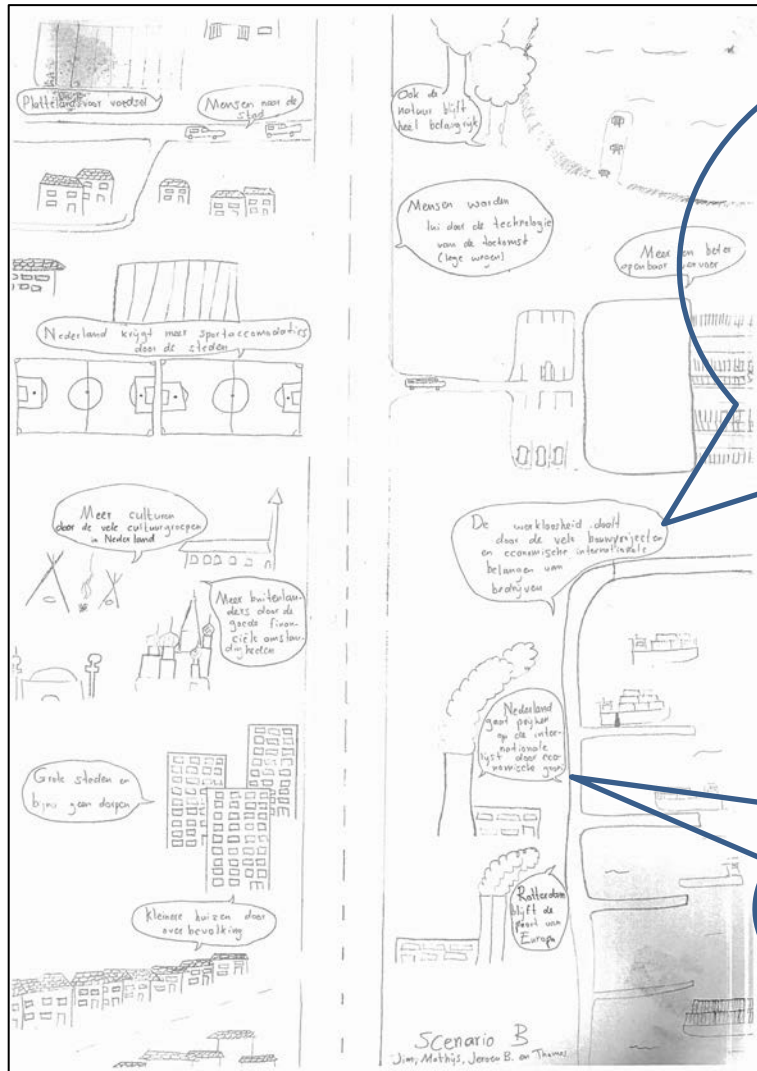
Antwoord: groei en concentratie is het meest economisch ingevuld

Meer economische groei in 'metropool'

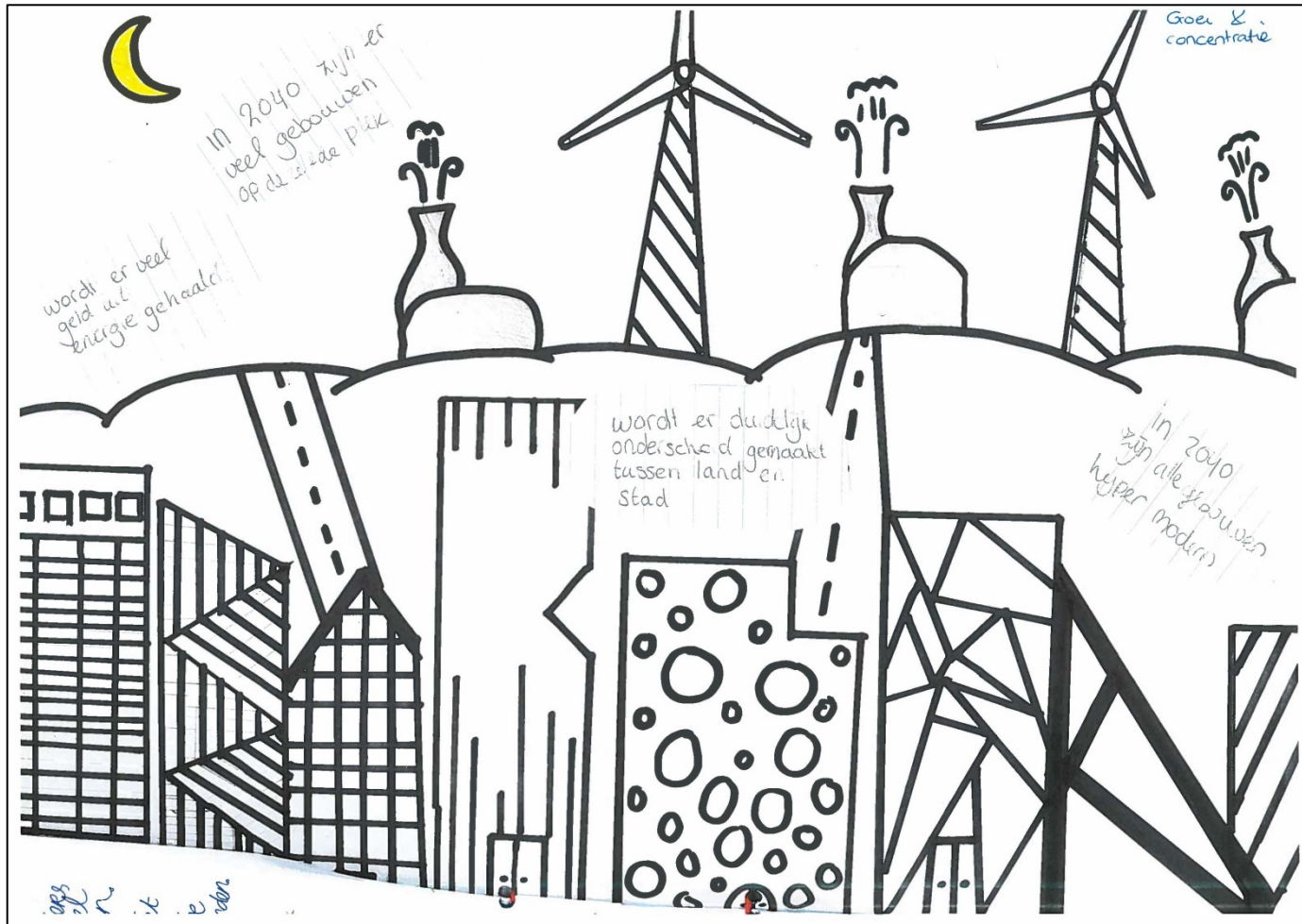
Meer bedrijvigheid in 'metropool'

‘De werkloosheid daalt door de vele bouwprojecten en economische internationale belangen van bedrijven’

‘NL gaat prijken op de internationale lijst door economische groei’

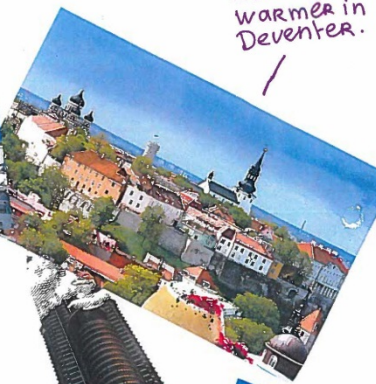

Scenario B Metropool
Jan Arentsz Langedijk H2

je hebt ook veel
touristische
delen.

Deventer wordt
een grote stad met
veel wolkenkrabbers.

het wordt
warmer in
Deventer.

nederland
wordt een
multi-
nationaal
land.

buiten Deventer
heb je veel
natuur.

Deventer
wordt een
handels-
stad.

Scenario B Metropool
Stormink Deventer 2H

Vergeleken met 'toekomstbeelden' jongeren uit onderzoek

- De overheersende negatieve beelden verdwijnen;
- Verschillende toekomsten verschijnen (voorzichtig);
- Over deze toekomsten valt te praten:
 - Waar / hoe zie je jezelf hierin? In welk scenario zou je willen leven? Wat zou je daar doen in 2040?
 - Wat zijn wenselijke en waarschijnlijke scenario's, waarom en voor wie?
 - Wat moet er gebeuren, door wie, om een scenario te bereiken?

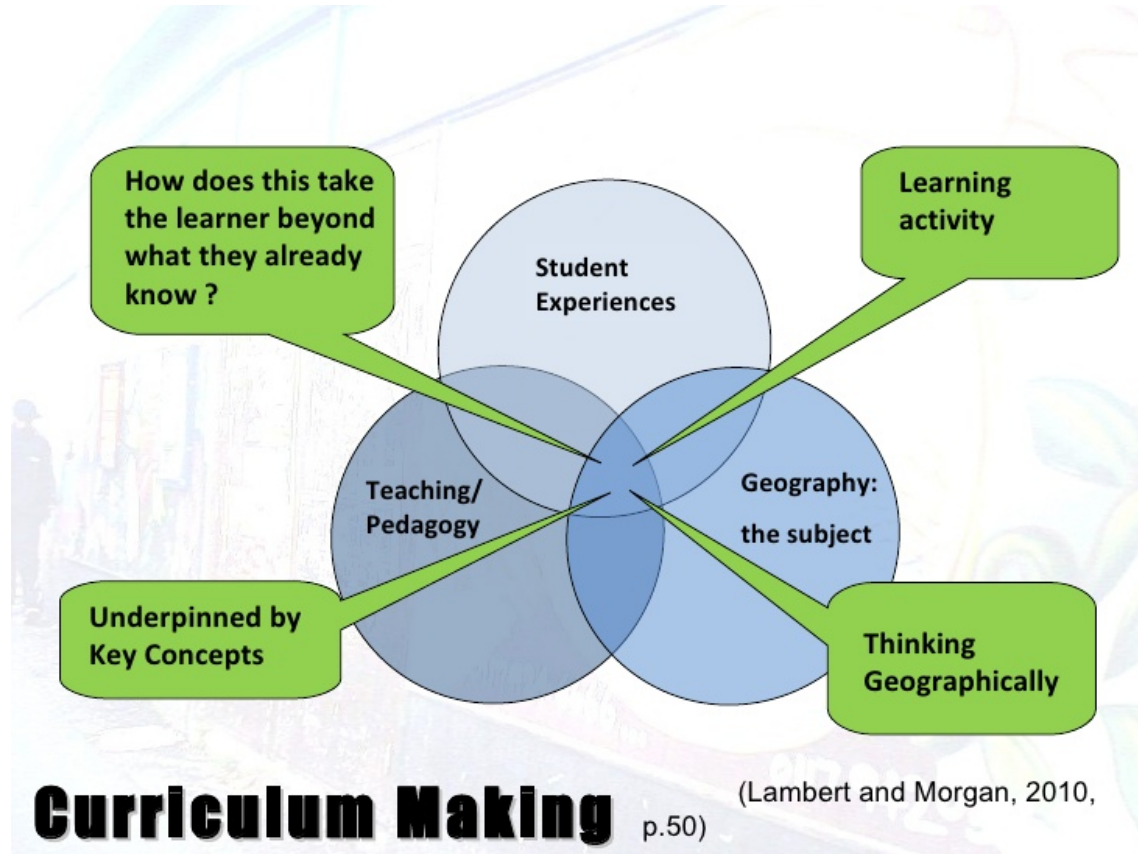
Aardrijkskunde- onderwijs

Toekomstbeelden in de
geografische kennis?

Toekomstbeelden in de
beleving van leerlingen?

Toekomstdidactiek?

Als je dit vaker doet,
veranderen dan
toekomstbeelden?

Eind